

כוונה במצוות ובקריאת שמע

1. האם מצוות צריכות כוונה ואם כן, כיצד? הנדרשת?

ביאור הלכה שם

י"א שאין מצות צ"כ - בין אם הוא עושה בעצמו ואין מתכוין לצאת בה ידי חובה ובין אם שמע מאחר כגון מגילה ושופר ולא התכוין בהשמיעה לצאת בה ידי חובת המצוה... וה"מ שמכוין לפעולה זו שהוא עושה רק שאין מכוין לצאת בזה ידי המצוה כגון בענין תקיעות שתוקע לשיר או להתלמד וכדומה בשאר המצוות אבל אם הוא מתעסק בעלמא וממילא עלה המצוה בידו כגון שנפח בשופר ועלה תקיעה בידו וכה"ג בשאר המצוות לכו"ע לא יצא.

שולחן ערוך או"ח סימן ס'

סעיף ד: יש אומרים שאין מצות צריכות כוונה, ויש אומרים שצריכות כוונה לצאת בעשיית אותה מצוה, וכן הלכה.

1. כוונה בענייני המצוה ותוכנה – נדרשת הבנת עומק במשמעותה של המצווה, כל אחד לפחות לפי מדרגתו.
2. כוונה לקיים המצווה ולצאת יד"ח.
3. כוונה בעשיית המעשה לא משנה מאיזו סיבה.
4. מתעסק – אין כוונה לעשות את המעשה, הוא נעשה בלי תשומת לב כלל.

משנה ברורה שם

לחזור ולמנות בברכה - שכבר יצא בזה ידי ספירה למ"ד מצות א"צ כונה ואף דאנן קי"ל דצריכות כונה וזה הלא לא כוון לצאת בזה ידי מצוה לענין ברכה צריך להחמיר ולחוש להך דעה ולא יברך על הספירה שימנה אח"כ. ויש עוד עצה שיכוין בפירוש שלא לצאת בזה ידי ספירה. כתבו האחרונים דמיירי ששאל אתו קודם שהגיע לשבועות הא אי שאל לו בשעה שהגיע לשבועות אפילו אמר לו היום כך וכך לאו כלום הוא כל שלא הזכיר שבועות וצריך לחזור ולספור בברכה:

שולחן ערוך או"ח סימן תפט

מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה, יאמר לו: אתמול היה כך וכך, שאם יאמר לו: היום כך וכך, אינו יכול לחזור ולמנות בברכה.

2. איזו כוונה נדרשת בק"ש?

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף יג עמוד ב

פסוק ראשון צריך כוונה ואפילו בדיעבד ואין דבר זה תלוי באיך דמצות צריכות כוונה דהתם בכוונה לצאת הדברים אמורים אבל כאן צריך כוונת הענין כלומר שלא יהרהר בדברים אחרים כדי שיקבל עליו מלכות שמים בהסכמת הלב, וכענין שאמרו ג"כ בברכה ראשונה של תפלה בשלהי פ' אין עומדין [ל"ד ב'], והטעם שבשאר מצות שהן מצות עשה כל שעשה מצותו אף על פי שלא נתכוין לה הרי קיים מצותו אלא שאין זה מן המובחר, וכ"ש שיצא אם כיון לצאת אף על פי שהרהר באמצע המצוה, אבל אלו שהן קבלת מלכות שמים או סדור שבחים אינו בדין שיהא לבבו פונה לדברים אחרים, וזו היא שחלקו בין ברכה ראשונה לשאר הברכות או בין פסוק ראשון לשאר שאם הדברים תלויין במצות צריכות כונה או אין צריכות מה לי ברכה ראשונה מה לי שאר הברכות, וזה נראה יותר וזה דרך האמת.

משנה ברורה סימן ס ס"ק יא

כיון לבו - כונה זו האמורה כאן איננו הכונה האמורה בס"ד דשם הוא הכונה לצאת ידי חובת מצוה זה בעינין לכל הפרשיות משא"כ כונה זו הוא להתבונן ולשום על לבו מה שהוא אומר ולכך הוא לעיכובא רק בפסוק ראשון שיש בו עיקר קבלת עול מלכות שמים ואחדותו ית' וי"א שאפילו כונה לצאת הוא לעיכובא רק בפסוק ראשון.

שולחן ערוך או"ח סימן ס סעיף ה'

הקורא את שמע ולא כוון לבו בפסוק ראשון שהוא שמע ישראל, לא יצא ידי חובתו. והשאר, אם לא כוון לבו אפילו היה קורא בתורה, או מגיה הפרשיות האלו בעונת קריאת שמע, יצא, והוא שכיוון לבו בפסוק ראשון.